

SZIGLIGET KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK FELÜLVIZSGÁLATA K Ö R N Y E Z E T I É R T É K E L É S

VÉLEMÉNYEZÉSRE SZÁNT ANYAG

2020. JÚLIUS

MEGRENDELŐ:

SZIGLIGET KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
8264 SZIGLIGET, KOSSUTH LAJOS U. 54.
képviseli: Balassa Balázs polgármester

TERVEZŐK:

**TELEPÜLÉSRENDEZÉS,
ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG**

EKO Építész Kft
Kálmán Kinga

okl. építésmérnök, településrendező szakmérnök
Kamarai nyilvántartási szám: TT1 13-0776

**TÁJRENDEZÉS
KÖRNYEZETALAKÍTÁS**

ERA Consulting Bt.
Gacsályiné Rédei Erika

okl. tájépítésmérnök
Kamarai nyilvántartási szám: K 13-1412

KÖZLEKEDÉS

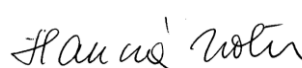
Heckenast & Heckenast Bt
Heckenast Judit

okl. közlekedésmérnök
Kamarai nyilvántartási szám: 01-5295 K1d-1

**KÖZMŰVESÍTÉS
HÍRKÖZLÉS**

KÉSZ Tervező Kft
Hanczár Zsoltné

okl. gépészmérnök, településrendező szakmérnök
Kamarai nyilvántartási szám: MK 01-2418
Te-T, Th-T, Tv-T

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	1
1.1. Előzmények.....	1
1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódás.....	2
A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a tervre	2
A környezet védelméért felelős szervek és a nyilvánosság bevonása	2
A környezeti értékeléshez felhasznált adatok forrása.....	3
2. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK ISMERTETÉSE.....	3
2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése	3
2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal	5
2.3. A terv változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása	5
3. A TERV ILLETVE A VÁLTOZATAI MEGVALÓSULÁSÁVAL EGYÜTT JÁRÓ – KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK TÉNYEZŐINEK FELTÁRÁSA	5
3.1. A terv céljainak összevetése a releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szintű környezet- és természetvédelmi célokkal.....	5
4. JELENLEGI KÖRNYEZETI HELYZET RELEVÁNS ELEMEINEK ISMERTETÉSE.....	8
4.1. Hatásterület lehatárolása, környezeti jellemzőinek azonosítása.....	12
4.2. Környezeti állapot jellemzőinek leírása.....	12
4.3. Fennálló környezeti konfliktusok, problémák.....	13
5. A TERV MEGVALÓSULÁSA ESETÉN VÁRHATÓ KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK, OKOK FELTÁRÁSA	13
5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevétele, vagy környezetterhelés előidézése	13
5.2. Közvetett módon környezeti következménnyel járó gazdasági és társadalmi folyamatok.....	13
6. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRHATÓ, A KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELŐREJELZÉSE, JÓL AZONOSÍTHATÓ KÖRNYEZET IGÉNYBEVÉTEL VAGY TERHELÉS ESETÉN.....	14
6.1. Környezeti elemekre (föld, levegő, víz, élővilág, épített környezet, építészeti és régészeti örökség)	14
6.2. Környezeti elemek rendszerére (táj, település, klíma, ökológiai rendszer, biodiverzitás)	14
6.3. Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére	14
6.4. Emberek egészségi állapotára, életminőségére, ...	15
6.5. Területhasználat és a kulturális örökség tekintetében fellépő változásokra.....	15
7. A TERV MEGVALÓSULÁSA SORÁN VÁRHATÓ, KÖZVETETT MÓDON KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA.....	15
7.1. Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése.....	15
7.2. Környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítése, vagy korlátozása.....	16
7.3. A helyi adottságoknak megfelelő, optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartása, létrehozása.....	16
7.4. A táj eltartó képességéhez alkalmazkodó, helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítése	17
7.5. A természeti erőforrások megújulásának korlátozása	17
7.6. A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása	17
8. A TERV ÉS VÁLTOZATOK ÉRTÉKELÉSE A KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ALAPJÁN.....	17
9. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSE, CSÖKKENTÉSE VAGY ELLENTÉTELEZÉSRE VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK A SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE.....	20
10. JAVASLATOK KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, ELŐÍRÁSOKRA, FELTÉTELEKRE, SZEMPONTOKRA.....	20
11. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE	20
12. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS	20

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1. Előzmények

Szigliget Község Önkormányzatának képviselő-testülete 134/2018 számú határozatában az érvényben lévő településfejlesztési koncepció (TFK), valamint a településrendezési eszközök (TSZT; HÉSZ) felülvizsgálatáról, és a hatályos előírásoknak, a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendeletnek megfelelő módosításáról, felülvizsgálatáról.

A felülvizsgálatot a 2010-ben elfogadott településrendezési terv óta megváltozott fejlesztési igények és a megváltozott jogszabályi környezet tette szükségessé.

A felülvizsgálat elvégzésére az EKO '96 Mérnöki és Humán Szolgáltató Kft (1015 Budapest, Csalogány u. 6-10. VI./251.) – mint a legkedvezőbb ajánlattevő – kapta a megbízást és a munkákat 2018-ban megkezdte.

Mivel a felülvizsgálat a község teljes közigazgatási területét érinti – az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Kormányrendelet 1. § (2) bekezdése, illetve az 1. sz. melléklet 2. sz. pontja szerint – a terv környezeti vizsgálat lefolytatására kötelezett.

A környezet védelméért felelős államigazgatási szervek közül az alábbiak előzetes állásfoglalásukban jelezték a környezeti vizsgálattal kapcsolatos szempontjaikat:

- Veszprém Megyei Kormányhivatal (VEMKH) Állami Főépítész, kiemelten fontosnak tartja az ellentmondásoktól mentes területhasználatot.
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, tájékoztatást adott a vonatkozó jogszabályokról, Szigligetet érintő természetvédelmi lehatárolásról, digitális adatszolgáltatást nyújtott.
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály, részletes tájékoztatást és javaslatokat adott a vonatkozó jogszabályokról és alkalmazásukról, továbbá a környezeti vizsgálat általános tematika szerinti elkészítését kérte.
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi és Járványügyi Osztály, környezeti vizsgálat készítését közegészségügyi szempontból nem tartja indokoltnak.
- Budapest Főváros Kormányhivatala (BFKH) tájékoztatása alapján, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet szerinti környezeti vizsgálatban a Korm. rendelet 3. számú mellékletének II. 2. i) pontja szerint a kulturális örökség (műemlékvédelem, régészet) védelmére kiterjedően a környezet védelméért felelős szerv Budapest Főváros Kormányhivatala.
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály, tájékoztatott, hogy amennyiben a tervezett változtatások érintik az erdőterületeket, akkor szükségesnek tartja a környezeti vizsgálat készítését.
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Bányászati Osztály szerint a környezeti vizsgálat bányászati szempontból nem szükséges.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódás

Jelen környezeti vizsgálat a „Szigliget településrendezési terveinek felülvizsgálata a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 38. §-ában foglalt véleményezési eljárás lefolytatásához készített dokumentáció anyagát vizsgálja, értékeli. A fenti dokumentáció Szigliget hatályos településrendezési terveit felülvizsgálja.

Jelen környezeti vizsgálat, környezeti értékelés a településrendezési tervekben rögzített, módosítások táji, természeti környezeti, örökségvédelmi vonatkozásait, és azok következményeit vizsgálja, értékeli.

A vizsgált dokumentáció megalapozó vizsgálata és alátámasztó munkarésze részletes tájvédelmi, természetvédelmi, zöldfelület vizsgálati, környezetvédelmi és örökségvédelmi munkarészeket tartalmaz, és részletesen foglalkozik az OTTrT és a BKÜTrT Szigligetet érintő térségeivel, övezeteivel, és azok vonzataival.

Az alátámasztó munkarészek és jelen környezeti értékelés között – a tartalmi követelmények következtében – a párhuzamosságok, átfedések elkerülhetetlenek.

Jelen környezeti értékelés a Szigliget településrendezési terveinek felülvizsgálata című dokumentáció része, de önálló munkarészként kerül dokumentálásra.

A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a tervre

A környezeti vizsgálat készítése során tett javaslatok értelemszerűen elsősorban természetvédelmi, tájvédelmi és környezetvédelmi javaslatok:

- fejlesztéssel, illetve módosítással igénybe vett terület természetvédelmi, tájvédelmi érintettsége;
- zöldfelületi rendszer fejlesztésének, hiányzó kapcsolatainak pótlási lehetőségei;
- tájképi, településképi védelem és fejlesztés lehetőségeinek vizsgálata,
- melyek a terv készítése során átgondolásra, esetenként – visszacsatolva – a tervbe beépítésre kerültek.

A környezet védelméért felelős szervek és a nyilvánosság bevonása

A környezet védelméért felelős szervek közül előzetes szakmai véleményt adtak, a környezeti vizsgálat lefolytatásával kapcsolatban az alábbi intézmények:

- Veszprém Megyei Kormányhivatal (VEMKH) Állami Főépítész
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi és Járványügyi Osztály
- Budapest Főváros Kormányhivatala (BFKH)
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Bányászati Osztály
- Országos Vízügyi Főigazgatóság
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Veszprém Megyei Szakasz mérnökség

- Veszprém Megyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatala Földhivatali Osztály

A környezeti értékeléshez felhasznált adatok forrása

Jelen környezeti vizsgálathoz, értékeléshez elsősorban a településrendezési eszközök felülvizsgálatához – véleményezésre készített – dokumentációja, illetve az azokhoz felhasznált adatforrások álltak rendelkezésre.

A településrendezési tervmódosítás és az értékelés során felhasznált – Szigligetet érintő – programok, tervek, tanulmányok:

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció
- Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója
- Veszprém Megye Területfejlesztési Programja
- Országos Területrendezési Terv (továbbiakban: OTrT)
- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve (továbbiakban: BKÜTrT)
- Hatályos településrendezési eszközök jóváhagyott és alátámasztó munkarészei
- Szigliget településfejlesztési koncepciója Településképi arculati kézikönyv
- Szigliget Településképi arculati kézikönyv
- Hegymagas településfejlesztési koncepciója
- Hegymagas hatályos településrendezési eszközök jóváhagyott és alátámasztó munkarészei
- Örökségvédelmi Nyilvántartás

Előzetes vélemények alapján:

- Veszprém Megyei Kormányhivatal (VEMKH) Állami Főépítész
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi és Járványügyi Osztály
- Budapest Főváros Kormányhivatala (BFKH)
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Bányászati Osztály
- Országos Vízügyi Főigazgatóság
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Veszprém Megyei Szakasz mérnökség
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatala Földhivatali Osztály

2. A TERV KIDOLGOZÁSOKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK ISMERTETÉSE

2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

A településfejlesztés és településrendezés fontos célja a folyamatosság biztosítása, ezért az új településfejlesztési koncepció és településrendezési terv-felülvizsgálat a 2010-ben készült koncepcióval és tervekkel szoros összefüggésben készült.

A felülvizsgálati tervek az új fejlesztési koncepció célkitűzéseinek figyelembe vételével készültek el úgy, hogy a tervezett elemek mind nagyságrendjüket, mind tartalmukat tekintve a meglévő településrendezési eszközöknek harmonikus folytatásaként valósuljanak meg.

A 2010-ben elkészült településszerkezeti terv rögzíti a területhasználatot és a fő infrastruktúra elemeket.

A felülvizsgálati terv – a 2010-es terv óta felmerült, a fejlesztési koncepcióban rögzített fejlesztési céloknak megfelelően a közlekedési, lakóterületi, üdülési, turisztikai, stb. – fejlesztések számára lehetőséget, területet biztosít. A fejlesztésekkel párhuzamosan törekszik a szigligeti táj természetföldrajzi adottságai által meghatározott, a történelem során alakult szerkezetének, a történelmi településmag, a természeti értékek megőrzésére, a tájhasználati konfliktusok feloldására, és nem utolsósorban a falu lakói számára minőségi környezeti- és életkörülmények biztosítására.

A települési terület területhasználatának meghatározásakor a cél az, hogy a terv a történelmi településrész meglévő belterületének kompaktságát megtartsa, hatékony kihasználását segítse, ugyanakkor őrizze meg a hagyományos jellegzetes – táji környezettel átszőtt – településképet.

A szerkezetet meghatározó vonalas elemek:

- a Balaton partvonala
- a település fő közlekedési útjai: a 71-es számú út, amely a belterületen kívül halad, és a két helyen leágazó, a félszigetet hurokként körbefutó 71123 számú út.
- a patakok és névtelen vízfolyások
- az utakat és a patakokat kísérő fasorok tájképileg hangsúlyozzák ezeket a vonalas elemeket

A szerkezetet meghatározó területhasználatok:

- a Balaton kiterjed vízfelülete
- a hirtelen emelkedő hegyek tetejét borító erdőfoltok
- a hegyek oldalán az erdőig felkúszó szőlők
- a mély fekvésű, vizenyős, gyepes rétek és kevés szántó művelésre alkalmas mezőgazdasági terület
- az Ófalu védett területe
- a félszigetet körbejáró út északi szakaszához kapcsolódó lakó és településközponti területek
- a félszigetet körbejáró út déli szakaszához kapcsolódó üdülőterületek, melyek tradicionálisan keverednek lakó funkcióval is
- a különleges funkciót betöltő területek: vár, arborétum, strand, kikötő stb.

A településszerkezet javasolt fejlesztése szerint új beépítésre szánt terület létrehozása teljes mértékben kerülendő. A meglévő beépítésre szánt területek módosítása a kialakult területhasználatnak jobban megfelelő módon, vagy a településfejlesztési szándékokkal összhangban tervezhető.

A belterület határának tervezett változásait a településszerkezeti terv és a szabályozási terv jelöli, a településszerkezeti terv leírása tételesen bemutatja.

A településszerkezeti terv területhasználat változásokat tervez

- beépítésre szánt kategórián belüli átsorolásokkal,
- a beépítésre szánt terület pontosítása történik a különleges strand területnek a szabályozási partvonalhoz történő igazításánál (mindösszesen 1532 m²-en),

- beépítésre szánt különleges területhasználatból beépítésre nem szánt különleges területhasználatba sorolja át az arborétum területét,
- beépítésre nem szánt kategórián belüli átsorolásokkal.

A külterület területhasználatának meghatározásakor elsődleges szempont a természeti, táji kulturális adottságok megőrzése és az azokhoz történő igazodás.

A külterületi változások túlnyomórészt a mezőgazdasági területeket érintik, amelyek közlekedési területté, természetközeli területté, vízgazdálkodási területté és zöldterületté kerültek átsorolásra. A Balaton partvonalának rendezéséből adódóan a vízgazdálkodási területek természetközeli területekre és mezőgazdasági területekre változnak.

A felülvizsgálati terv **szabályozási koncepciója** a 2010-es szabályozás alapelveinek folytatólagos fejlesztése:

- árnyalt övezeti rendszer, az egyes részterületek sajátos karakterének megfelelően
- egyes egyéni fejlesztési szándékok figyelembevétele
- tájképi látvány védelme
- útszabályozások geodéziai mérésre támaszkodva

A vizsgált terv a fenntarthatóság elve szerinti módosításokat, területhasználat-változásokat tartalmaz, ahol a fejlesztési lehetőségek megteremtése érdekében tervezett területhasználat-változások a település kialakult, egyedi tájszerkezetét nem sértik, természetvédelmi és tájképvédelmi szempontból megfelelnek, a jelenlegi biológiai aktivitásérték növekszik, a jelenlegi környezetminőség fenntartható lesz.

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

A vizsgált terv a területre vonatkozó magasabb rendű tervek, valamint a szomszédos települések településszerkezeti terveinek figyelembe vételével készült.

A terv területrendezési és településrendezési tervekkel történő összefüggéseinek vizsgálata a Megalapozó vizsgálat Helyzetfeltáró és helyzetelemző című munkarészben részletesen kifejtésre került. (Jelen vizsgálat a fenti fejezeteket kivonatolva tartalmazza.)

2.3. A terv változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása

A területhasználatok meghatározásakor a cél az volt, hogy a Településszerkezeti terv a meglévő belterületet nem növelve a beépítésre szánt területek rendeltetésnek megfelelő kihasználását segítse elő, és ugyanakkor a hagyományos településkép megőrzését szolgálja.

3. A TERV ILLETVE A VÁLTOZATAI MEGVALÓSULÁSÁVAL EGYÜTT JÁRÓ – KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK TÉNYEZŐINEK FELTÁRÁSA

3.1. A terv céljainak összevetése a releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szintű környezet- és természetvédelmi célokkal

A Firenzében, 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről szóló 2007. évi CXI. törvénnyel összhangban különösen a következő tájvédelemre, kezelésre és tervezésre vonatkozó irányelveknek kell megvalósulniuk:

- A táj védelmének célja, hogy a természeti tényezők és az emberi tevékenységek kölcsönhatásaként úgy alakuljon, hogy a jelentős vagy jellemző sajátosságai megőrződjenek, fenntartásuk biztosított legyen.
- A táj kezelésének célja, hogy a fenntartható fejlődés szempontjait figyelembe véve, a társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatok által előidézett változásokat irányítsa, összhangba hozza
- A táj tervezésének célja a táj fejlesztése, helyreállítása vagy új létesítése

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről (Natura 2000) szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelettel összhangban különösen a következő fajokra és élőhelytípusokra vonatkozó irányelveknek kell megvalósulniuk:

- Biztosítani kell a Natura 2000 területen található közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű fajok, illetve élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzését, fenntartását és helyreállítását
- Olyan terv vagy beruházás elfogadása, engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül a Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését, vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, vizsgálni kell a területen meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat

A Kormány 1128/2017. (III. 20.) Korm. határozatával elfogadott – 2017-2026 időszakra vonatkozó – Nemzeti Tájstratégiával összhangban különösen a következő tájra vonatkozó irányelveknek kell megvalósulniuk:

- Előtérbe kell helyezni a táji adottságokon alapuló felelős tájhasználatot
- Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása
- Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás
- A tájidentitás növelése

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény Országos Területrendezési Tervvel (továbbiakban OTrT) összhangban különösen a következő ökológiai hálózatra vonatkozó irányelveknek kell megvalósulniuk:

- Az ökológiai hálózat magterületének övezetébe eső területen a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervével (továbbiakban BKÜTrT) összhangban különösen a következő ökológiai hálózatra és a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területekre vonatkozó irányelveknek kell megvalósulniuk:

- Az ökológiai hálózat magterületének övezetébe eső területen a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg
- Az ökológiai hálózat magterületének övezetébe eső területen új építmény csak természetvédelmi kezelés és bemutatás céljából, valamint legfeljebb 30 m² bruttó alapterületű szakrális építményként helyezhető el
- Az ökológiai hálózat magterületének övezetébe eső területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható
- A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területen új épület vagy építmény elhelyezése tájba illesztve, a történeti tájszerkezet, a táji és tájképi értékek és az egyedi tájértékek megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok

követése mellett, a beépítésre nem szánt területen a telek a meglévő beépítéshez igazodó, de legfeljebb 3%-os beépítésével történhet

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvénnyel összhangban különösen a következő parti sávra vonatkozó irányelveknek kell megvalósulniuk:

- A partak parti sávját úgy kell használni, hogy azt a meder, illetve létesítmény tulajdonosa (használója) a karbantartási munkák, mérések esetenkénti ellátása céljából a feladataihoz szükséges mértékben, illetve védekezési célból akadálytalanul igénybe vehesse.
- A parti sávban építmény a meder tulajdonosának, illetve kezelőjének hozzájárulásával helyezhető el.
- A parti sávban a meder használatával összefüggő vízilétesítmény helyezhető el.

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelettel összhangban különösen a következő parti sávra vonatkozó irányelveknek kell megvalósulniuk:

- A parti sáv rendeltetését és megfelelő használatát, szükség szerinti igénybevitelét nem akadályozó, a meder állapotát nem veszélyeztető tevékenység folytatható

3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése a tervben

Szigliget páratlan történelmi táji együttese európai jelentőségű, illetve országos jelentőségű természeti védelem alatt áll. Az országos védelem a település teljes közigazgatási területét lefedi.

Környezetvédelmi szempontból a vizsgált terv célja, hogy a tervezett változások a legkisebb mértékű környezetterhelést, és környezeti igénybevételt idézzenek elő, a környezetvédelmi intézkedések megelőzzék a környezetszennyezést és a környezetkárosítást, és megtartsák Szigliget kitűnőnek mondható környezeti állapotát:

- - megőrizték a levegő tisztaságát
- - gondoskodjanak a talaj védelméről, az erózió megállításáról
- - megőrizték, javítsák a felszíni és felszín alatti vizek tisztaságát
- - rendezzék a csapadékvizek és a keletkező szennyvizek elvezetését, kezelését
- - a jól működő hulladékgazdálkodást fenntartsák
- - a lokálisan és koncentráltan jelentkező közlekedési zajterhelést csökkentsék, új zajkeltő forrás kialakulását ne tegyék lehetővé
- - javaslatot tegyenek a megújuló energiák használatára.

3.3. A terv céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek, illetve programok céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból

A vizsgált tervben javasolt változások, módosítások a település fejlődését célozzák, de e mellett a teljes közigazgatási területet lefedő természeti területek, különösképpen a Natura 2000 területek megőrzésére, védelmére törekednek.

A javasolt módosítások táj- és természetvédelmi, környezetvédelmi célkitűzések összhangban állnak a megyei rendezési tervvel, a megye koncepciójával, és környezetvédelmi programjával.

A megyei irányelveknek megfelelően a terv

- nem csökkenti a települési területen belüli zöldterületeket,

- alulhasznosított területeken magas biológiai aktivitásértékű területeket, zöldterületeket, természetközeli területeket jelöl ki,
- légszennyező területhasználatot nem tervez,
- védett természeti területek, valamint a tájkép védelmét kiemelt feladatként kezeli,
- a Balaton parti sávjának (a zöldfelületi rendszer kapcsolatteremtő elemeinek) természetszerű helyreállítását, fenntartását, közhasználatának biztosítását, növényzetének megóvását, folyamatos pótlását javasolja,
- biztosítja a biológiai aktivitásérték növekedését,
- javaslatot tesz a funkciójukat veszített területek hasznosítására,
- új beépítésre szánt területeket nem jelöl ki
- fenntartható környezet megvalósítására törekszik,
- meglévő táji, természeti, épített környezeti, kulturális stb. értékeket megvédi,
- egészséges, élhető környezet létrehozására törekszik,
- a biológiailag aktív felületek védelméről az ökológiai térszerkezet (ökológiai rendszer) megóvásáról gondoskodik.

4. JELENLEGI KÖRNYEZETI HELYZET RELEVÁNS ELEMEINEK ISMERTETÉSE

A terv megalapozó vizsgálati munkarésze részletesen foglalkozik Szigliget táji, természeti adottságaival, valamint a környezeti elemek állapotával. Jelen fejezet a fenti vizsgálat kivonatát tartalmazza.

Természeti adottságok

Szigliget a Dunántúli-középhegység nagytáján belül a Bakonyvidék középtáj, délnyugati kistájának, a Tapolcai-medencének a déli részén fekszik. A Szigligetközeli vulkáni kúpok (Badacsony, Szent György-hegy) mellett, szinte eltörpülve jelennek meg a települési tájat azonban karakteresen meghatározó szigligeti vulkáni halmok, kúpok, amelyek legfeljebb 250 m tengerszint feletti magasságig emelkednek ki. A Balaton kialakulása a nyugatról kelet felé terjedő egyre kiterjedtebb vízborításnak köszönhető. Az egyre kiterjedtebb és magasabb vízállás korábban vízzel borította be a Tapolcai öblöt is. A korábban víz borította területeken jelentős tőzeg felhalmozódás található. Az itt kialakuló tőzegláp semleges kémhatású. A tőzegtől szigetként emelkednek ki a vulkáni kúpok.

Geológia jellemzők

A Tapolcai medence aljzata a Balaton felé fokozatosan mélyül. Az Eger-víz vízrendszere és a Tapolcai medence vízfolyásai, mint a Tapolca patak a Balaton északi vízgyűjtő fő táplálói. A Tapolcai-medence patakjait csatornákká alakították, létrehozva ezzel egy egymásba fonódó vízhálózatot. Az északról délre folyó vízfolyások kelet-nyugati csatornákkal történő összekötése is megvalósult. A szigligeti vulkán csoport (Várhegy, Kamonkő, Antal-hegy) robbanásszerű kitörés eredménye, ennek folyamán mindhárom vulkánkúpon nem lávatakaró, hanem rengeteg idegen eredetű zárványt tartalmazó tufaréteg alakult ki.

Természetvédelem

Védelmi és korlátozó elemek:

- országos jelentőségű védett természeti terület
- ex lege lápok
- Natura 2000 terület
- érzékeny természeti terület

- fokozottan védett természeti terület
- az országos ökológiai hálózat magterület- és pufferterület övezetei
- tájképvédelmi terület
- tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület
- egyedi tájértékek

Tájvédelem

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. tv. Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési Terve (BKÜTrT) alapján, tájvédelmi szempontból az alábbi övezetek vonatkoznak:

- ökológiai hálózat magterületének övezete
- ökológiai hálózat pufferterületének övezete
- tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület

A BKÜTrT. 78. § a) pontja alapján az ökológiai hálózat magterületén a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg. A BKÜTrT. 80. § c) pontja alapján az ökológiai hálózat pufferterületén a közlekedési infrastruktúra építménye, egyéb közművezeték, illetve építmény tájba illesztve létesíthető. A BKÜTrT. 81. § (3) a) pontja alapján a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területen új épület vagy építmény elhelyezése tájba illesztve, a történeti tájszerkezet, a táji és tájképi értékek és az egyedi tájértékek megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok követése mellett, a beépítésre nem szánt területen a telek a meglévő beépítéshez igazodó, de legfeljebb 3%-os beépítésével történhet.

A vizsgált terv a korábbi rendezési tervekhez hasonlóan, a község vezetőivel megegyezően nagy figyelmet fordított a település és a táj szerkezetének, a hagyományos tájhasználatnak és a még zavartalan látképeknek a megőrzésére.

Állatvilág

Szigliget az Észak-Dunántúli Vadgazdálkodási Táj 513. számú Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területére esik. Ebben a tájegységben a gímszarvas állomány jelentős, a dámszarvas állomány átlag alatti, az őz állománya közepes, muflon lényegében nem fordul elő, a vaddisznó állomány jelnetős, a mezei nyúl kis jelentőségű, és a fácán is kis jelentőségű állományt képez. A Balaton Ramsari területei mint a vízivad fészkelő és vonuló területei, vadászati kíméleti területek.

Védett állatfajok a település területén is elfordulnak:

- erdei sikló
- kockás sikló
- zöld gyík
- mocsári teknős
- gyászincér
- havasi cincér
- nagy hőscincér
- magyar tarsza (endemikus szöcskefaj)
- kormorán
- nagy kócsag
- szürke gém
- nyári lúd

Növényzet

A tó parti zónájában kiterjedt nagyságú, változatos fajösszetételű nádasokat (sásokkal és gyékényfélékkel) találunk. A nádasok fontos élőhelyek, táplálkozóhelyek, és egyben a partvédelmet is biztosítják. A nádasok jól védenek a hullámozástól, széltől és elhabolás ellen, egyben a szárazföld felől érkező környezeti stressz hatásokat is mérsékelik. Védett növények a nádasokban a lápi boglárka és több orchidea faj.

A nagy kiterjedésű lápos-mocsaras területeket mocsárrétek, magassásosok, zsombékosok, fűz- és égerligetek valamint bokorfűzesek borítják. A vizes mocsaras területek lecsapolása az 1770-as évek végén kezdődött, amelynek következtében nagymértékben megváltozott terület vízrajza, növény és állatvilága.

A vulkáni tanúhegyek természetes társulásai a sziklagyepek, lejtősztyepp rétek, sajmeggyes bokorerdők, xerotherm tölgyesek.

Az invazív növényfajok egyre nagyobb veszélyt jelentenek a természetes vegetációra nézve. Jelentős károkat okoz a zöld juhar, a bálványfa, a gyalogakác, a közönséges selyemkóró, a keskenylevelű ezüstfa, az amerikai kőris, a magas aranyvessző és kanadai aranyvessző.

Területhasználat

Szigliget meglévő – a történelem során formálódott – táji, települési szerkezetét, a lehetséges területfelhasználásokat a község természetföldrajzi adottságai határozták meg és határozzák meg ma is.

A tervezett fejlesztések, fejlesztési területek szorosan kapcsolódnak a meglévő, kialakult településszerkezethez, beépített területekhez és területfelhasználási módokhoz, nem változtatják annak jellegét. Megőrzik a falu sajátos szerkezetét, tájszerkezetének vertikális tagoltságát. Gátolják a ősi szőlőművelésű területek, hegyoldalok beépítését, az erőteljes terep-átalakításokat, nagy épülettömegek, támfalak megjelenését, ezáltal védve Szigliget tájképi látványát.

Zöldfelületek

A vizsgált terv célja a meglévő – kialakult – zöldfelületi rendszer erősítése, elsősorban a rendszer legmarkánsabb elemeinek) erdők, közparkok, egyéb közhasználatú zöldterületek, stb.) területi növelésével, a szigetszerűen elhelyezkedő zöldterületek összekapcsolásával, rendszerbe szervezésével, a hiányzó zöldfelületi kapcsolatok kiépítésével. Elsődleges szempont a parti sáv zöldfelületként, természetközeli területként történő megőrzése és hasznosítása.

- A zöldfelületi rendszerhez tartozó erdőknek a fennmaradását, elsődleges védelmi rendeltetését a terv biztosítja. A védelem és a turisztikai terhelhetőség alapján kijelölt övezetekben a védelem mértékét és az idegenforgalomra történő kiépítés lehetőségeit rögzíti. (HÉSZ 56. §)
- A belterületi zöldterületek nagyságát a vizsgált terv nem csökkenti. Új zöldterületek kijelölésénél a község zöldfelületi ellátottságát, az idegenforgalom kiszolgálását, a zöldfelületi kapcsolatok erősítését, településképi és környezetvédelmi szempontokat vett figyelembe.
- A zöldterületek övezetei meghatározzák az egyes közpark, közkert területek funkcióit, a tervezett funkcióra való kiépítés lehetőségeit, módját, a minimálisan biztosítandó zöldfelületek nagyságát, és a beültetések minimális mértékét. (HÉSZ 54. §)

- A HÉSZ előírásaiban biztosítja – a zöldfelületi kapcsolatok kiépítésében jelentős szerepet játszó – utcafásítások lehetőségét (HÉSZ 53. § /8/, /9/)
- A telkeken belül kötelezően beültetett telekrész kijelölése elsősorban településképi és környezetvédelmi érdekeket szolgál. (HÉSZ 29. § /17/)

A falu a tervezett területhasználat-változások és a fenti előírások és javaslatok megvalósulásával kiegészülő zöldfelületi rendszere biztosítani fogja a lakosság zöldterületekkel szembeni elvárásait, a zöldfelületek összefüggő hálózatát, valamint jelentősen hozzájárul Szigliget jelenlegi kitűnőnek mondott környezeti állapotának megőrzéséhez.

Felszíni vizek

A Balaton a település szempontjából a leg meghatározóbb. A Balaton legnagyobb kiterjedése korábban egészen Tapolcáig ért, amikor Szigligetet teljesen víz vette körbe.

A Tapolca felé elterülő nagy medence ma is lápos, mocsaras, belvízjárta terület.

A településen négy É-D irányú, állandó vízü patak folyik keresztül: Lesence-patak, Kétöles-patak, Tapolca-patak és Egervíz. Ezeken kívül a síkságon sok mesterséges és csak időszakosan vizet tartalmazó árok található a patakokkal párhuzamosan és azokra merőlegesen. A patakok a Balatonba ömlenek és ezen a szakaszon a folyásuk rendkívül lassú, a csekély szintkülönbség miatt.

Felszín alatti víztest

Szigliget Tapolca-patak mentén karsztos felszín alatti víztest található. Szigliget a *felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVm rendelet Melléklete* szerint felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny terület.

Talajviszonyok

A Tapolcai medencében a nagy kiterjedésű síklápok jellemzőek, de előfordul podzolos erdőtalaj, réti talaj és erubáz talaj is. A síksági részen nagy kiterjedésű tőzeges területeket találunk. A tőzeg átlagos vastagsága 1-1,5 m.

Levegőtisztaság védelme

Szigliget nem tartozik a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet települései közé. A falu levegőminősége kitűnőnek mondható.

Közlekedési emissziók tekintetében Szigliget legforgalmasabb útja a 71-es számú út bocsát ki mérhető szennyezőanyag mennyiséget.

A levegő védelmével kapcsolatosan elsősorban a magasabb rendű jogszabályok – a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) sz. kormányrendelet és a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékéről szóló 14/2001. (V. 9.) sz. KÖM-EüM-FVM együttes rendelet – előírásait kell betartani.

A levegőtisztaság védelmére vonatkozó előírások a levegőminőség állapotának javítását, hosszú távú fenntartását, a potenciálisan bekövetkező terhelések csökkentését szolgálják.

A rendelkezések betartása, valamint a tervezett településszéleken kijelölt nagy befogadóképességű parkolók és az út menti zöldsávok, növénytelepítések megvalósítása mellett Szigliget kitűnőnek mondható levegőminősége megőrizhető.

Zaj és rezgésterhelés

A zaj- és rezgésvédelem tekintetében a hatályos jogszabályok, a 284/2007. (X. 29.) sz. Kormányrendelet és a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KVM-EüM együttes rendelet előírásait és határértékeit kell a község közigazgatási területén betartani.

Szigliget területén – a legnagyobb zaj- és rezgésterhelési forrás a 71. sz. főút forgalma, amely szerencsésen távol esik a lakó és üdülő övezetektől. Szigligeten az ipari tevékenységek nem zavaró mértékűek. Fejlesztésüket, bővítésüket a felülvizsgálati terv nem tervezi. A zajvédelmi jogszabályokban és előírásokban foglaltak, valamint a fenti javaslatok betartásával a zajterhelés csökkenthető, kialakulása megelőzhető.

Hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás szempontjából a vonatkozó hatályos jogszabályokat (jelenleg a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény) kell betartani.

A hulladékok, veszélyes hulladékok összegyűjtése, elszállítása Szigligeten intézményesen megoldott. Az illegális hulladéklerakás (eltekintve a kerti hulladékoktól) ritka.

A HÉSZ hulladékgazdálkodásról szóló 14. §-a a fenti rendeletek előírásain túl – hulladéklerakó-telep, veszélyes hulladék ártalmatlanítását végző telephely létesítését Szigliget közigazgatási területén kizárja.

A hulladékgazdálkodásról, valamint a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló jogszabályok hulladékkezeléssel és hulladék-hasznosítással kapcsolatos előírásainak betartása mellett, a keletkező hulladékok nem jelentenek szennyező forrást, és a környezetminőséget nem veszélyeztetik.

A várható építkezések során keletkező építési törmelék elhelyezése külön figyelmet érdemel. E törmelékek letakarása, feltöltésekre történő felhasználása nem megengedhető.

4.1. Hatásterület lehatárolása, környezeti jellemzőinek azonosítása

A környezeti hatásvizsgálat és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 6. és 7. melléklete szerinti hatásterület a település közigazgatási területe.

4.2. Környezeti állapot jellemzőinek leírása

A terület környezeti jelenlegi állapotára az alábbiak jellemzőek.

A települést leginkább terhelő 71. sz. főközlekedési út jórészt átmenő forgalmából adódó levegőszennyezés az észak-nyugat felől fújó uralkodó széliránynak köszönhetően hamar elhagyja a területet. Az ezzel párhuzamosan haladó kerékpárút forgalom okozta zaj- és rezgésterhelés elenyésző.

A község Önkormányzatának célja a lakónépesség megtartása, növelése, az idegenforgalom fejlesztése, a lakosság idegenforgalmi foglalkoztatásának növelése. E célok megvalósításához fontos a Tapolca - Szigliget közötti kerékpárút megépítése.

A vizek ökológia állapotának vizsgálatára, jelenleg érvényben lévő irányelv szerint, 2015 évben történt vizsgálat a Tapolca patak területén. A patak mentén 3 helyen, így Szigliget területén is vízi makrogerinctelen állatok mintavétele, valamint vízkémiai vizsgálatokhoz szükséges mintavétel is történt.

A legrosszabb eredményeket Szigligetnél mérték, mivel itt a patak vízsebessége alapján, leginkább állóvíz jellegű, így itt anerob iszap halmozódik fel. Ezt a folyamatot erősítheti a tisztítatlan szennyvíz helyenkénti patakba ömlése is.

A tapolcai medencében Szigliget és Hegymagos között nagy kiterjedésű tőzeges talaj található. A tőzeges talaj valószínűsíthető rétegtani felépítése, egy korábbi kutatófúrás eredménye alapján, felülről lefelé az alábbi:

- 0-40 cm kiszáradt, talajosodott tőzeg (kötösödött tőzeg)
- 40-90 cm feketésszürke tavi üledék (tavi iszap)
- 90-400 cm tőzeg
- 400-500 cm homokos tőzeg, homokos kőzetliszt

4.3. Fennálló környezeti konfliktusok, problémák

A Balatont – mint általában a sekély vízű tavakat – mind mennyiségi, mind vízminőségi vonatkozásban a környezeti változásokra való nagyfokú érzékenység jellemzi.

A településen keresztül folyó patakok kiépített egyenes mederben érik el a Balatont, a medrek kialakítása több száz évvel ez előtt az itt található lápos rész lecsapolását szolgálta.

A patakok szigligeti szakaszán a víz lassú lefolyása miatt, szinte állóvízszerű, így megindult az iszaposodás. A patakok környékén kaszálókat, legelőket találunk, ahol a legeltető állattartás mindinkább visszaszorult. A patakmedrek mentén ültetett nyárfasorok találhatóak, amelyek kihangsúlyozzák a medrek egyenes, mesterséges kialakítását. Szigliget villámárvizek szempontjából magas kockázatú területen fekszik.

Üzemelő és távlati vízbázis valamint ásványi és gyógyvízhasznosítást szolgáló vízkivétel nem található a település közigazgatási területén belül. A Balaton meder élétől számított 0,25 km széles parti sávja azonban felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területnek számít.

Szigliget mélyfekvésű külterületein, a felszín közelében lápos-tőzeges talajok találhatóak. Ezen mélyfekvésű területek földtani veszélyforrást jelentenek, az építési tevékenységet csak geotechnikai szakvélemény alapján lehetséges engedélyezni.

A nagy forgalmú közutak listájában szerepel a 71-es számú II. rendű főút is, de a Szigligeten áthaladó szakaszára nem érvényes ez a kötelezés. A 71-es számú főút nem halad át a sűrűn lakott településrészekben, így zajterhelő hatása nincs. A településre alacsonyabb rendű utak vezetnek, amelyen főként célforgalom történik. A nagy zajterhelést okozó nehézgépjármű forgalom elkerüli a lakóterületeket. A vasút szintén távol van a pihenő és lakóövezetektől.

5. A TERV MEGVALÓSULÁSA ESETÉN VÁRHATÓ KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK, OKOK FELTÁRÁSA

5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevétele, vagy környezetterhelés előidézése

A településszerkezeti tervben javasolt területhasználati módosítások nem járnak természeti erőforrás igénybevételével, sem környezetterhelő hatással.

5.2. Közvetett módon környezeti következménnyel járó gazdasági és társadalmi folyamatok

A község célja a lakónépesség megtartása, növelése, az idegenforgalom és turizmus fejlesztése, a lakosság ilyen irányú foglalkoztatásának megteremtése.

A vizsgált terv feladata a település fenti céljai érdekében a szükséges fejlesztések területeinek biztosítása, a környezetterhelések csökkentése, a községben élők számára kedvező életlehetőségek kialakítása, magas színvonalú és mindenki számára elérhető környezetkímélő közlekedési módok kiépítése.

A kerékpárutak további kiépítése és a közel autómentes település megvalósítása, mind társadalmilag, mind gazdaságilag erősítheti, bővítheti a község további lehetőségeit.

6. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRHATÓ, A KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELŐREJELZÉSE, JÓL AZONOSÍTHATÓ KÖRNYEZET IGÉNYBEVÉTEL VAGY TERHELÉS ESETÉN

6.1. Környezeti elemekre (föld, levegő, víz, élővilág, épített környezet, építészeti és régészeti örökség)

A tervezett változtatások a termőföld, a felszíni, a felszín alatti vizekben nem okoznak negatív irányú változást.

A levegőtisztaság nem változik.

Zaj- és rezgésterhelés nem növekszik, a kevesebb gépkocsi használatával lecsökken.

A keletkezett hulladékok elszállítását megszervezve, a környezet hulladékszennyezése minimalizálható.

Az élővilágra a változás minimális hatással lesz. Védett növények és állatok élőhelyét nem veszélyezteti a tervezett változás.

Az építészeti és régészeti örökséget nem változtatja meg.

6.2. Környezeti elemek rendszerére (táj, település, klíma, ökológiai rendszer, biodiverzitás)

A táj, illetve településszerkezet nem változik meg.

A vizsgált terv a klímát nem módosítja.

A vizsgált terv a természeti (ökológiai) rendszereket nem sérti.

A vizsgált terv a biodiverzitásra nincs hatással.

6.3. Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére

A Natura 2000 területeken található élőhelyeket, állat- és növényfajokat nem veszélyezteti. Figyelembe veszi a vizsgált terv az élőhelyek természetvédelmi helyzetét, annak megőrzésére és fenntartására javaslatot tesz.

Különösen nagy figyelmet kell fordítani az alábbi élőhelyekre:

6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)

6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei

6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Az élőhelyeken belül különösen fontos a következő fajok életkörülményeinek javulása:

- hússzínű ujjaskosbor
- réti csík
- mocsári teknős
- haris
- fehér gólya
- vidra

6.4. Emberek egészségi állapotára, életminőségére,

A szabad levegőn, végzett intenzív testmozgás, mint a kerékpározás és gyaloglás az emberek egészségi és mentális állapotát pozitívan befolyásolja. A vizsgált terv az autómentes, jól gyalogolható és kerékpározható település képét vetíti előre. A Balaton vízparti területeihez kapcsolódó sporttevékenységeknek továbbra is teret enged, mivel a vízi sportok és szabadidős sportok állomáshelyei is helyet kaptak a vízparthoz kapcsolódóan. Megtalálható a településen a vitorlás kikötő, csónakkikötő, horgász stég, strand és parti sétány.

6.5. Területhasználat és a kulturális örökség tekintetében fellépő változásokra

Összességében a tervezett változások a környezeti elemekben, és azok rendszereiben jelentős változást nem okoznak. De számítani kell az egyes fejlesztések során, az építkezések alatt a megnövekedő zaj- és légszennyezésre, az átmeneti tájképrombolásra, fel kell készülni a forgalomnövekedésre, a szennyezésekre, a megnövekedő hulladékok kezelésére, és nem utolsósorban biztosítani kell a felső talajréteg, a termőföld védelmét.

7. A TERV MEGVALÓSULÁSA SORÁN VÁRHATÓ, KÖZVETETT MÓDON KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

7.1. Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése

A településszerkezeti terv három területen jelöl ki új parkolót amelyek célja:

- a turistaforgalom eszközváltó parkolóinak létrehozása
- és a helyi lakosok/üdülők strandra, tópartra, kikötőbe igyekvő forgalma kiszolgálása.

A település azon szándéka, hogy megtiltja a turistáknak a belterületre történő behajtást, csak akkor valósítható meg, ha az „idegen” forgalom a belterület határán, vagy annak közelében kijelölt parkolóban leállíthatja a gépkocsiját, és átszállhat a környezetkímélő helyi autóbusszjáratra, vagy gyalogosan/kerékpárral/rollerrel/stb. folytathatja az útját.

A turista forgalom számára kettő eszközváltó parkoló került kijelölésre. Az egyik parkoló a vár alsó parkolójának a bővítésével jöhet létre, ez a parkoló 12 turistabusz fogadására is alkalmassá tehető. Az eszközváltó parkolóknak a környezethez illő, jelentős növényzettel ellátott elrendezését a szabályzat külön előírása biztosítja, azonban számítani kell a megnövekedett szennyezőanyag kibocsátásra, zaj- és rezgésterhelés megnövekedésére és a nagyobb mennyiségű hulladékok keletkezésére.

A harmadik parkoló a strand és a kikötő közelében létesül, amelynek környezetbarát, kimondottan ligetes, és a szokottnál változatosabb, játékosabb, attraktívabb kialakítása tervezett, azonban itt is számolni kell a megnövekedett szennyezőanyag kibocsátással, zaj- és rezgésterhelés megnövekedésével és a nagyobb mennyiségű hulladékok keletkezésével.

Szigliget település teljes területe nyílt karszton, vízminőség védelmi területen fekszik. A felszín alatti víztestek védelmére a közelmúltban született 9/2019 (VI.14 MvM rendelet 5.§-a a településrendezési eszközökben rögzítendő szigorúbb szabályozás kötelmét írta elő. A rendelet alapján vízminőség védelmi területen fekvő településen beépítésre szánt területhasznosítás megvalósításának feltétele a teljes közműellátás megoldása. Azokon a beépítésre nem szánt, javasolt fejlesztési területeken, amelyre emberi tartózkodást szolgáló épület elhelyezése nem javasolt, közműellátás kiépítése sem szükséges. Fokozott figyelmet kell fordítani azonban kertes mezőgazdasági övezetekben megengedett, gyümölcsműveléssel, -feldolgozással, -tárolással kapcsolatos gazdasági rendeltetésű épületek esetleges

szálláshelyszerű használatára és kialakítására. A huzamosabb emberi tartózkodás alatt keletkező, közcatornába el nem vezetett szennyvizek károsíthatják a nyílt karsztot.

A település beépítésre szánt területeit, azok intenzívebb hasznosításával, javasolt funkcióváltásával, a várható beépítésre szánt területi igényeket ki lehet elégíteni. A beépítésre nem szánt területek, más beépítésre nem szánt területhasznosítási javaslatával a település környezeti állapotát lehet javítani.

A közvetlen a Balaton partján fekvő település gazdaságát a turisztikai bevételek befolyásolják ezért különös figyelmet kell fordítani a település környezeti állapotára, részben a levegőtisztaságára, részben a felszíni és felszín alatti vizek vízminőségének védelmére, részben a közterületeik állapotára.

7.2. Környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítése, vagy korlátozása

A településrendezési eszközök javaslatai kifejezetten erősítik a környezetbarát magatartás és életmód feltételeit, az egyik legfontosabb szennyező forrás, a közlekedés, megreformálásával. A magasabb rendű tervek szerint Szigliget közigazgatási területén áthalad a Balatoni Bringakörút. A kerékpárútnak vannak már kiépített szakaszai, és folyamatban van az egész körút kiépítése, korszerűsítése. Települések közötti helyi kerékpárút tervezett Hegymagas-Raposka-Tapolca irányában a Tapolca patak mentén, Szigliget külterületén a patak területsávján belül, kerékpáros közforgalom számára megnyitott magánútként. Déli irányban továbbhaladva, a Bringakörút keresztezése után, a kerékpárút a pataktól elválva a belterületen a tópartot követve folytatódik. Kiegészül a Szigligeti bekötőút melletti szakasszal, amin keresztül további két ponton kapcsolódik a Bringakörúthoz. A környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód tekintetében az utóbbi években jelentős változások történtek. Egyre nagyobb az igény a környezettudatos kerékpáros közlekedés feltételeinek javítására. A kerékpárutak ezt az igényt hívatottak kielégíteni, oly módon, hogy jelentős negatív hatást ne gyakoroljanak a környezetükre.

A gyalogos közlekedést Szigliget belterületén a szélesebb utcák járdáin kívül, több utcában továbbra is vegyeshasználatú útburkolat szolgálja. A gyalogos közlekedés erősödése várható az autómentes település megvalósításával párhuzamosan.

7.3. A helyi adottságoknak megfelelő, optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartása, létrehozása

A tervezett térszerkezeti, területfelhasználási változások az intenzívebb hasznosítást, a turizmus és lakossági igények kielégítését szolgálják. A területfelhasználási változások követik a megváltozott életformákhoz kapcsolódó használati módokat. A korábban intenzíven művelt szőlő területek elaprózódott keskeny telekstruktúrával rendelkeznek, amelyek művelésével a helyi lakosság jórészt felhagyott, hasznosításuk ma nem megoldott. Ezek a területek a művelés hiányában egyre inkább spontán erdősülnek, azonban további beépítési területek kijelölése itt nem javasolt. A legszebb kilátással rendelkező hegyoldali területekre fokozott beépítési szándék fogalmazódik meg, amelyek korlátozása a víz felőli tájképi és hagyományos tájszerkezeti okokból kívánatos.

7.4. A táj eltartó képességéhez alkalmazkodó, helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítése

A település célja továbbra is elsősorban az idegenforgalom és turizmus, és az ezzel kapcsolatos szolgáltatások és rendezvények fejlesztése és az ehhez szükséges területek biztosítása. Célja az idegenforgalmat és turisztikát kiszolgáló kézműves ipar erősítése, valamint a helyi művészeti élet felvirágoztatása.

7.5. A természeti erőforrások megújulásának korlátozása

A vizsgált terv a természeti erőforrások megújulását nem korlátozza.

7.6. A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása

A vizsgált terv a hagyományosan helyi természeti erőforrásokhoz kötődő gazdasági területeken nem változtat.

8. A TERV ÉS VÁLTOZATOK ÉRTÉKELÉSE A KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ALAPJÁN

A jelen településrendezési terv területhasználati változásainak értékelése a környezeti következmények alapján:

8	Szabályozási partvonalhoz igazítás	V	⇒	K-strand	nincs hatással a föld felszínére és felszín alatti rétegeire, valamint termőképességére	nincs hatással a felszíni és felszín alatti vizekre	levegőterhelés nem lép fel	Az élővilág igénybevétele nem történik	A táj természetes és természetközeli állapotát nem befolyásolja	Környezetterhelés alapján kijelölendő védőtávolságra és védőterületre nincs szükség	A hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása megoldott	Kellemetlen, zavaró veszélyeztető vagy káros hang és/vagy rezgésterhelést nem okoz
9	Szabályozási partvonalhoz igazítás	Kö-p	⇒	V	nincs hatással a föld felszínére és felszín alatti rétegeire, valamint termőképességére	nincs hatással a felszíni és felszín alatti vizekre	levegőterhelés nem lép fel	Az élővilág igénybevétele nem történik	A táj természetes és természetközeli állapotát nem befolyásolja	Környezetterhelés alapján kijelölendő védőtávolságra és védőterületre nincs szükség	A hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása megoldott	Kellemetlen, zavaró veszélyeztető vagy káros hang és/vagy rezgésterhelést nem okoz
10a	Szabályozási partvonalhoz igazítás	V	⇒	Tk	nincs hatással a föld felszínére és felszín alatti rétegeire, valamint termőképességére	nincs hatással a felszíni és felszín alatti vizekre	levegőterhelés nem lép fel	Az élővilág természetes folyamatait és biológiai sokféleségét gazdagítja	A táj természetes és természetközeli állapotát nem befolyásolja	Környezetterhelés alapján kijelölendő védőtávolságra és védőterületre nincs szükség	A hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása megoldott	Kellemetlen, zavaró veszélyeztető vagy káros hang és/vagy rezgésterhelést nem okoz
10b	Szabályozási partvonalhoz igazítás	V	⇒	Má	nincs hatással a föld felszínére és felszín alatti rétegeire, valamint termőképességére	a műtrágya és szerves trágya okozta környezeti terhelés léphet fel	levegőterhelés nem lép fel	Az élővilág igénybevétele nem történik	A táj természetes és természetközeli állapotát nem befolyásolja	Környezetterhelés alapján kijelölendő védőtávolságra és védőterületre nincs szükség	A hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása megoldott	Kellemetlen, zavaró veszélyeztető vagy káros hang és/vagy rezgésterhelést nem okoz
11	Közpark kijelölése a stranddal szemben	Má	⇒	Zkp	termőföld művelésből történő kivonását igényli	a műtrágya és szerves trágya okozta környezeti terhelés továbbra is fennállhat	levegőterhelés nem lép fel	Az élővilág természetes folyamatait és biológiai sokféleségét gazdagítja	A táj természetes és természetközeli állapotát nem befolyásolja	Környezetterhelés alapján kijelölendő védőtávolságra és védőterületre nincs szükség	A hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása megoldott	Kellemetlen, zavaró veszélyeztető vagy káros hang és/vagy rezgésterhelést nem okoz
b, d											A hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása megoldott	Kellemetlen, zavaró veszélyeztető vagy káros hang és/vagy rezgésterhelést nem okoz
11 a, c, e	Parkoló kijelölése a stranddal szemben	Má	⇒	Kö	termőföld művelésből történő kivonását igényli	Megszűnik a műtrágya és szerves trágya okozta környezeti terhelés	levegőterhelés kis mértékben növekedni fog	Az élővilág természetes folyamatait és biológiai sokféleségét nem károsítja	A táj természetes és természetközeli állapotát nem befolyásolja	Környezetterhelés alapján kijelölendő védőtávolságra és védőterületre nincs szükség	A hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása megoldott	Kellemetlen, zavaró veszélyeztető vagy káros hang és/vagy rezgésterhelést nem okoz
12	Nádüzem átszorolása	Gksz	⇒	Vt	nincs hatással a föld felszínére és felszín alatti rétegeire, valamint termőképességére	nincs hatással a felszíni és felszín alatti vizekre	levegőterhelés nem lép fel	Az élővilág igénybevétele nem történik	A táj természetes és természetközeli állapotát nem befolyásolja	Környezetterhelés alapján kijelölendő védőtávolságra és védőterületre nincs szükség	A hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása megoldott	Kellemetlen, zavaró veszélyeztető vagy káros hang és/vagy rezgésterhelést nem okoz

9. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSE, CSÖKKENTÉSE VAGY ELLENTÉTELEZÉSRE VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK A SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE.

A Ciframajori bejáratnál, az Iharos út mellett és a Stranddal szemben lévő parkolók építésénél léphet fel a legtöbb környezeti káros hatás, amelynek mérséklésére javasolhatók az alábbiak. A burkolt felületekről elvezetett csapadékvizet az olajszennyezés kiszűrésével lehet csak a természetes vízfolyásokba elvezetni. A parkolók építését és az ezzel együtt járó fakivágásokat csak vegetációs időn kívül, lehetőleg október 1. és március 15. között kell elvégezni, annak érdekében, hogy az élővilág természetes megújulási folyamatait a legkevesebb zavaró, káros hatás érje.

A mezőgazdasági területeken és a zöldterületeken a műtrágya és szerves trágya felhasználást a partvonaltól mért 2 méteren belül el kell kerülni. Szervestrágya a partvonalától mért 20 méteren belül nem juttatható ki. A műtrágya kijuttatást is csak talajvizsgálat elvégzését követően, alapos indokkal javasoljuk elvégezni.

10. JAVASLATOK KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, ELŐÍRÁSOKRA, FELTÉTELEKRE, SZEMPONTOKRA

A fenti problémákat a településrendezési tervek nem tudják teljes mértékben orvosolni, így szükséges a helyi önkormányzat olyan jellegű jogszabályalkotása, amely a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szól.

11. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

A tervben megfogalmazott változások területén a környezeti szennyezés kockázata minimális, de mivel településképi, tájképi és természetvédelmi szempontból kiemelten értékes a település, javasolható lokális monitoring kialakítása

- felszíni és felszín alatti vizek szennyezése
- ökológiailag értékes területeken élőhely állapotfelmérés és fajdiverzitás vizsgálat

12. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS

Jelen környezeti értékelés Szigliget településrendezési eszközeinek felülvizsgálatához készült. Jelen munka célja a szükségessé vált felülvizsgálat, amelynek során a változó igényeknek és jogszabályi környezetnek megfelelően, valamint a települést érintő területrendezési tervekkel összhangban kell a község településrendezési eszközeit elkészíteni

Az értékelt terv a hatályos jogszabályoknak eleget téve és megfelelően az európai, közösségi, országos és helyi releváns terveknek felülvizsgálja a Településfejlesztési koncepciót, a településszerkezeti tervet, a helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet.

A terv a javasolt változtatásokkal:

- nem sérti a település sajátos településszerkezetét
- biztosítja Szigliget tájképi látványának fennmaradását
- gondoskodik a természeti értékek megőrzéséről
- gondoskodik a vízgazdálkodási feladatok zavartalan elvégzéséről
- biztosítja a vízgazdálkodási terület védelmét, fenntartását, fejlesztését

- nem befolyásolja a mezőgazdasági területek művelését, területhasználatát
- növeli az esélyt emberek egészséges, aktív és fenntartható életmódjának kialakulására
- újabb tájhasználati és környezeti konfliktust nem idéz elő a településen

A tervezett változások megvalósulása során várható környezeti hatás-változások nem jelentősek.

- A település jelenleg kitűnőnek mondható levegője nem fog változni.
- A talaj, a felszíni és felszín alatti vizek tisztaságáról, a vizek szennyezésének megakadályozásáról a terv szabályozási előírásai gondoskodnak.
- Zaj- és rezgésvédelem terén jelentős terhelésnövekedést nem várható.
- A fejlesztési területeken megnövekedett hulladék kezelése a település jelenlegi hulladékgazdálkodása keretében megoldható.